

DE WELBEKENDE ZWEEDSCHE NATUURVORSCHER Sven Hedin heeft onlangs op de Stokholmer Vredesconferentie voor vele duizenden toehoorders o. a. het volgende gezegd:

„Onze heele moede aarde is één groot oorlogstoonel, één geweldig slagveld, één kerkhof. Waar is de vrede, die na den grooten wereldoorlog zoo plechtig werd beloofd? Hoe konden verantwoordelijke staatslieden toch zooveel leugens verbreiden, die nu na dertien jaren alle vredesontwikkeling belemmeren! Kon zulk zaad van onwaarheden wel andere vrucht brengen? ... Er is haat gezaaid, die nu voor onze oogen opkomt! Laat ons toch openlijk toegeven, dat geen vrede in Europa mogelijk is, eer de onnatuurlijke grenzen door nieuwe, rechtvaardige grenzen zijn vervangen! Laat ons toch openlijk toegeven, dat geen vrede in Europa mogelijk is, eer de oorlogsschulden — vooral die, welke in een noodd-tijd werden afgedwongen, zijn kwijtgescholden. Neen, het is geen crisis, waarin wij leven, maar een catastrofe, die de profetie van Spengler over den ondergang van het Avondland in vervulling zal doen gaan!”

De Voorzitter van den Engelschen Ministerraad, de socialist Mac Donald, heeft kortgeleden op een vergadering der Engelsche Kerken o. m. gezegd:

„Wij leven in een materialistischen tijd en het helpt niets, ons met allerlei groote woorden ten opzichte daarvan te misleiden. Geld en koel verstand staan bovenaan. En toch hooren wij onvermoed de stem des Geestes, die het waagt, den tijdgeest uit te dagen. Wij spreken tegenwoordig van niets dan van „ontspanning” en daardoor weten de menschen niet eens meer, hoe zij een rustigen Zondag moeten doorbrengen. Hoe gaarne zou ik willen, dat onze ouderwetsche, goede, Schotsche Zondag weer terugkeerde onder de menschen. In zulk gezelschap zouden de menschen de vaste, eeuwige

grondslagen weervinden, karakter en zelfbeheersching, om daarop hun kerken en staten te kunnen bouwen. Want geen dezer instellingen kan zonder die grondslagen blijvend bestaan. Of er nu een conservatieve, een liberale of een arbeidersregering aan het roer staat, wat kan zij doen voor menschen, die slechts nog naar pret verlangen, die voortdurend naar nieuwe afleiding vragen, die de kracht hebben verloren, om zichzelf bezig te houden? Het wezen van het Christendom bestaat hierin, dat het den nadruk legt op de innerlijke waarde van den mensch... Wij mogen eerst dan aan de oplossing van de sociale problemen beginnen, wanneer wij ons duidelijk bewust zijn, dat het op het geestelijke aankomt. Wat wij gelooven, brengt leven; niet wat wij zien. Het is niet moeilijk, een halve Christen te zijn, maar door en door Christen te zijn, dat is moeilijk.”

Het is wel opmerkelijk, dat heden ten dage zoo vele leiders der menschheid ernstige waarschuwingen doen hooren, zonder dat er echter naar geluisterd wordt.

Mac Donald zei nog: „In plaats van den mensch als heerscher te stellen, heeft onze eeuw hem tot haar slaaf gemaakt.”

Geen heerscher, maar slaaf!

Men ziet het ongeluk naderen, en toch — men beheerscht zich niet en gaat spelende voort... Het verkeerde wordt aangetoond, maar men oordeelt het niet: de ernst van de boodschap wordt weggedanst...

Toen Christus op aarde kwam, heeft de wereld Hem niet gekend. En nu? De menschheid als geheel wijst den Heiland der wereld — en met Hem elke genezing — af. Aan duizend wonden bloedend, gaat de menschheid het oordeel tegen. Ze gevoelt, dat het gericht nabij is, en toch — ze gaat den weg niet op, om het te ontvlieden; evenmin als Belsazar acht heeft gegeven, in dien nacht van vermaak, op de duidelijke waarschuwing aan den muur!

TEEKENEN DES TIJDS

KRISHNAMOERTI'S ONTGOOCHELING

KRISHNAMOERTI'S ONTGOOCHELING ZAL OOK de ontgoocheling der duizenden zijn, die hebben vertrouwd op het woord van hun wereldleeraar, dien zij met zooveel geestdrift hebben begroet.

Ingeluid door een vrouw, aan wie door velen een blind vertrouwen is geschonken, heeft de nieuwe leeraar, nu deze vrouw hem gaat ontvallen, zijn glans verloren en gevoelt, dat hij zich niet meer staande kan houden. Welk

een ontgoocheling voor de menschen van het geheimzinnige Sterkcamp, die zich bij het feërieke vuur te luisteren hadden gezet, teneinde de woorden van wijsheid van hun Messias in te drinken.

Eerst geen kamp meer, want Krishnamoerti had besloten het op te heffen, en nu óók geen Messias meer.

Het bericht in een onzer vooraanstaande Bladen, dat de jeugdige Hindoe Krishnamoerti „tot de ontdekking is gekomen,” dat hij na den dood van mevr. Annie Besant niet meer voor-

bestemd is, om die rol te vervullen, welke zijn vereerders hem hadden toegedacht, moet ons wel een weinig doen vermoeden, wélk een ontroering er door de theosofische geleerden gegaan is.

Krishnamoerti heeft bekend, dat hij een oogenblik ge-

dacht had, dat hij de nieuwe Messias wás, maar op het oogenblik is hij er heilig van overtuigd, dat het niet zoo is. Vandaar zijn voornemen om voortaan heel gewoon te gaan leven en niet langer zich voor Messias uit te geven!

Maar dan vangen we toch nog een laatsten glimp op van den voorbijgeganen luister van den pseudo-Messias, als we vernemen, dat Krishnamoerti dan eerst volkomen aan zijn bestaan zal hebben beantwoord, wanneer hij de overtuiging heeft, dat hij „alles heeft gedaan om zijn ziel zalig te maken.”

Krishnamoerti kan anderen niet meer zalig maken, maar wil toch volkomen aan zijn bestaan beantwoorden door zichzelf zalig te maken!

De laatste ontgoocheling zal nog de wreedste zijn, — en dat niet, omdat er geen stem van waarheid was, maar wij er geluisterd werd niet naar de waarheid maar naar de leugen.

De psalm-dichter zong het in oude dagen zoo treffend: „Niemand zal zijn broeder kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven, want de verlossing hunner ziel is te kostelijk!” Niemand kan óók zichzelf verlossen. De psalmist vertrouwde alléén op God: „God zal mijn ziel verlossen; — Hij zal mij opnemen!” Hij denkt aan het geweld van het graf, maar weet, dat zijn God een God is, die ook van dát geweld verlossen kan; een God der opstanding. Ziel en lichaam zijn verzekerd, voor wie van God zijn heil verwacht!

Evenals de heilige zanger willen ook wij het alléén van God verwachten voor eigen ziel en die van anderen; voor tijd en eeuwigheid! Van dien God, die als Heiland der wereld — ook voor de Hindoe's — gegeven heeft Jezus Christus, die God is boven alles te prijzen in eeuwigheid! Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden. J. T.

